

UJVIDÉKI HIRLAP

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

egész évre . . . . . 10 K

fél évre . . . . . 5 »

Egyes szám ára 10 fillér.

AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Felölős szerkesztő: CSIKI MIKLÓS.

I. évfolyam.

Ujvidék, 1910. szombat április 30.

9. szám.

Mit akar a Justh-párt?

Minden igaz hazafinak kötelessége a közlegő választások alkalmával a mi igazunkért, a nemzet igazáért sikra szállani s meggyőzni mindenkit törekvéseink jogosultságáról s leplezni az ellenpárt silányságát s nemzet ellenes törekvéseit.

Kötelességünk ez első sorban a Justh-párttal szemben, a melynek egész taktikája immár leleplezve áll az urna elé készülő nemzet előtt.

Ez a párt volt az, amely legolcsóbban kínálkozott fel a koronának s a legkurucabban szerette magát mutatni lefelé.

Ez ellen a párt ellen a legradikálisabban küzdeni, mert itt találkoztak azok a felelősségnélküli politikai elemek, melyek a koalíciót felrobbantották s a melyek az államháztartás gépezetének megakasztásával annyi millió és millió kárt okoztak.

Ez a párttöredék a maga zajos elemeveivel a nagy, 4 év előtti nemzeti felbuzdulás áradásának az iszapja. A mondva csinált országos hangulat azonban már kezdettől fogva nem volt elég arra, hogy azt a salakot leszűrje, felszinem maradt az s folyton zavarta, szennyezte a kormányzás tisztá vizét.

Ez még nem volt baj! Tömörülni kezdett azonban az iszap hatalmas sárgomolyggyá, mely minduntalan gátat próbált vetni a csendes munkálkodásnak. Így kezdett akadni a koalíció szekere.

Förtelmes külsejével azonban kevés eredményre számíthatott, felékesítette hát magát a Bécsből nyert ordók ragyogó jelmezébe. Ezek az urak is először leszedték a hatalmi

lét tejfölét s csak mikor már a savóra került a dolog, kezdtek kiabálni újból a tejszínért, melyet ekkor önálló banknak neveztek.

Biz ők ép úgy zsebre vették az udvari meg belső tilkos és más tanácsosságokat, mint Kossuth Ferenc s most is a méltóság meg a kegyelmesség köntösében járják be vándorkomédiásként az ország széleit. Bizony tek. Visontai és tek. Justh Gyula úr ily címmel nem igen nemzeti hősködni.

Eddigi pályafutásuk dicstelen, rövid képe: a semmiből való kiemelkedés Kossuth Ferenc támogatásával, minek fejében patronusukat gyalázták le legjobban a nemzet előtt.

A kormányképesség látszatának felkeltése Lukács utján s ismét a legvehemensbb támadás ő ellene.

Ezek az emberek néhány miniszteri tárcáért még Smolen Toni kabinetjébe is bementek volna, mert hogy a bankra sohasem gondoltak, legjobban mutatja az a közlemény, mely hivatalos jellegű és soha meg nem cáfoltatott s melyet azután a bizonyos audiencia után adtak ki, a melyen Justh a királlyal olyan jó barátságot kötött. Ez a közlemény szóról-szóra így hangzik:

»Lukács a tárgyalások egyetlen stádiumában sem mondta, hogy megváltoztatta a nézetét. Mindig hangsúlyozta, hogy a bankközösség fenntartását akarja, a zsákutcába jutott függetlenségi pártot akarja kihozni abból a zsákutcából, amelybe a terminus forciorzásával jutott, midőn annak oly provizóriumot próbált felajánlani, mely lehetővé tegye a választási törvény megalkotását anélkül, hogy a függetlenségi párt a maga elvi álláspontját feladja.«

S itt a lényeg. Az önálló bankhoz való jogunkról soha le nem mondtunk. Ez biz-

tosítva is van. A munkapárt is tartja magát hozzá. Hisz a bankkérdés tisztára gazdasági és nem politikai kérdés. Jelen viszonyok között épen a nemzetközi konstellációk tiltanak el ezen nagy pénzügyi megrázkodástól járó változtatás behozatalától. Ezért nem kívánjuk most s ezért nem egyezik bele a korona.

Hiába beszélt Holló az itteni Teleki beszámoló alkalmával törvénykönyvről, meg királyi esküről, ez csak mind hatásadászat, népámitás.

A korona soha nem vont a kétségbe az önálló bankhoz való jogunkat csak felállítására kedvezőbb időpontot vár.

Nincs tehát pártunk programjában semmi lemondás, hanem igen is van körültekintés s európai látókör, mely egy látószólagos vívmányért nem áldozza fel a lényegét.

Sőt megfordítva áll a dolog! A Justh-párt előtérbe tölta a bankkérdést a 11-iki terminussal csupán csak azért, hogy a zavarosban halászhasson, de programjának minden más pontját sutba dobta.

Katonai kérdésekben még a 9-es bizottság programjáról is lemondott, külképviseletünk ügyének rendezéséről mit sem szól, a választó jog kiterjesztését pedig csak kertesfogásként használja fel. . . .

Ehez járul a Justh-párt tagjainak folyamatos felkínálkozása a vezér háta mögött. A királyi audiencián tudja meg Justh, hogy háta mögött, pártja tervezetet nyújtott be a kormányhoz; később meg egész március 21-ig szüntelenül érintkeztek a párt tagjai a jelenlegi kormányférfikkal, ugyancsak a vezér tudta nélkül. S csak mikor a limine visszautasítottak, tört ki a gyalázatos parlamenti botrány ismét csak mások háta mögött.

Piatra arsă.

Carmen Silva után Románból s. a.

(Vége).

En még azt mondom, kiáltott fel Tannas, hogy vagy hallva, vagy, mint nyomorékot látsz csak viszont.

Es oly villogó tekintettel néztek egymás szemébe, hogy a sötétben tűzként ragyogott a két fekete szempár.

Ekkor vörös lény derengett fel az égen és feltekintve a Buces egy szirtfoka lángba látszott égni. Mindig izzóbb lett a fény, míg a bitor özön csillagesőt látszott permetezni.

A két szerelmes megkövülve állott. Es a szomszéd házakban megnyíltak az ablakok és szájról szájra járt az a hír, hogy ég az erdő, nem, ég a hegy. A kutyák vonítottak. A kakasok kukorékolnak.

Es Pauna megragatta a fiatal embert vállainál és szilajon lökte őt el magától, hevesen felsikoltva. — El innen, hord el magad, vagy megöl a szegény! — Aztán becsapta az ajtót és kioltotta gyertyáját. Lázasan lüktető szívvvel nézte, mint sompolyog tova

Tannas a házak mentén, mint gyul a bérc biboros lángra, mint sötétedik el lassan; és nem felelt, midőn kihívták, hogy ő is bámulja e csodás látványt.

E naptól kezdve Pauna arcán holthálványosság ült, mosoly nem lebegett többé ajka körül, melyet azelőtt oly gúnyosan tudott felbigyeszteni és nem vágott vissza a falubeliek incselkedéseire. Csendesesen, hallgatagon végezte munkáját. Néha oly fáradt volt, hogy leült a kút szélére és vízzel hűtötte le forró homlokát. Néha félénk rettegéssel nyugtatta szemét a Buces bérc csúcsán, vagy álmodozva nézte képét a víz tükrében. Egyszerre kőszá hírek kerengtek, azt mondták, hogy Tannas a faluban volt; egyik-másik azt híresztelte, hogy látta a lángbaboruló hegy fényénél és hogy hallották hangját Pauna kunyhója előtt.

Midőn kérdőre vonták Paunát, hideg verejték gyöngyözött homlokán és ajka remegett, midőn azt felelte:

Nem volt-e szobám csendes és sötét ama éjjelen?

Pauna anyja fejét csóválta és ajkát harapva mondta, hogy furcsa, baljós lalú jelek rossz időket hirdetnek. Es ugyanekkor hírül jött, hogy rettenetes véres csatát vívtak. Ez egyszer Pauna volt az utolsó, ki meghallotta;

gyorsan hazament össze kötötte kis batyuját, egy kis mamaligát meg egy tököt kötött be kendőjébe és anyja aggodó kérdésére csak azt válaszolta: »Visszajövök anyám, ne félj, visszajövök nemsokára.« Alkony homálya borult a csatatérre, a halottak ezrei borították a mezőt, vonagló paripák vértócsákban fetrengve. Es a sereg, paltogó őrtűzek köré csoportosulva, nem is figyelt a harcmezőről hangzó nyöszörgésre. Egy magas, délceg nőalak egyedül halad végig a halottak sorain, miután a táborban hiába kérdezősködött Tannas után. Hősies elszántsággal közeledett a haldoklókhöz, majd az egyiknek, majd a másikkal egy utolsó üdítő kortyot nyújtva. Végre sötét éj fátyolozta az egész harcmezőt és a felkelő hold ezüst sugarai világították meg az iszonyu látványt. Es a leány egyre járta a harcmezőt; egy-egy haldokló mellé letérdelve, fejét az ölébe vette, hogy nyakán az ő érmét, ujjain az ő gyűrűjét keresse.

Csak egyszer rezzent fel halálos rettegésben, midőn a csatatér hiénáit látta, a halottak körül ólálkodni és hallotta, mint recsegnek az ujjaikei zei, midőn lehuzzák a gyűrűket a merev hullák kezeiről. Futásnak indult, de újra visszatért és folytatta utját.

Az egész tábor mély álomba merült már, de Pauna még mindig a holdvilágos mezőn

Nos hát a nemzet ily pártra bizza reá létét? Nem! A kísérleti nyúl szerepe elég kínos volt hosszú 4 esztendőn át, de ekkor legalább a kísérletezők jóhiszeműek voltak, de a mostaniakról ez sem mondható el.

Azok, akik már eleve, újból, ismételtlen a rombolást hirdetik, az átkos obstrukcióval fenyegetőznek, az ilyen elemeket többé a törvényhozás szentélyébe bebocsátani nem szabad.

Akarja-e a józan magyar nép, hogy újra anarchiá legyen az ország házában vagy csendes munkát óhajj, amely az egyesnek s az egész államnak javát akarja.

Ime a kormány máris az új, elviselhetetlen adótörvényeket akarja megjavítani, könnyíteni akar a nép terhén s ime ez áldásos munka ellen, már most hirdeti Justh Gyula az obstrukciót.

Ki járul ehhez hozzá!

Vigyázzunk Ujvidék polgárai! Ennek a pártnak egyik főtámasza Teleki Árvéd is. Be ne engedjétek a parlamentbe az ilyen embert, ki terhünk csökkentésének ellensége!

Menjen vissza hazájába, ha oly kiváló, miért kell idegenben mandátumért házalni, miért nem mer azok elé állani, akik ismerik.

Mi csak kirakatban látjuk s nagy ritkán, ha a zsiros mandátumért könyörög.

Nincs többé itt közlünk helye!

Van nekünk elég kiváló emberünk, kiknek a kis ujjukban több van, mint az ő egész mágnás fejében.

Városunk eddig is a maga erejéből lett naggyá, nem ment Erdélybe pártfogóért, most is magunk lábán akarunk járni, városunk szülöttének *Szlezák Lajos dr.-nak vezérlete alatt.*

Munkában felnőtt, tanult ember kell nekünk, aki mindnyájunk jóakarója, ismerője, ki nem a mások szemével lát, hanem maga ismert meg bennünket!

Résen legyünk mindnyájan! Mindnyájunk kezébe van letéve a nemzet sorsának egy paránya, felelni fogunk róla Isten és ember előtt, vajjon jól gondoztuk-e.

Nem egy férfiuért, nem egy zászlóért, hanem egy nemzet léteért folyik most a küzdelem.

S ebben a harcban mindenkinek részt kell venni!

bolyongott Tannasse nevét suttogva halkán. És néha esdeklő hívására egy-egy nyöszörgés válaszolt, hanem valahányszor lehajolt egy haldoklóhoz, hogy ajkait friss itallal üdítse, csaldóttan rázta fejét. Már-már derengett a hajnal, a holdvilág halványodni kezdett, amidőn valami ragyogó tárgy tűnt szemébe; közelebb lépett és ime ott hevert egy félig kifosztott halott; de az a kéz, melyen vékony arany gyűrűje csillogott, oly görcsösen szorongatott valami nyakába akasztott kis tárgyat, hogy a hýénák bizonyára nem akarták idejüket pazarolni. Pauna gyűrűjére ismert és e halk sikollyal: »Tannasse« ájultan borult le a hulla mellé, melynek arcát a rajta elömlött vér miatt fel nem ismerhette.

De néhány perc múlva magához tért és a szeretett vonásokról lemosva a megszáradt vért, forró könyhullás között látta, hogy egy kardvágás hasította ketté kedvese orrát és mindkét szemét; aztán azt is látta, hogy a sebből újra patakzik a vér. A sebesült halkán felsóhajtott. S midőn Pauna ajka szeretetteljesen rebegte nevét, felemelte karját és soká tapogatta arcát. »Pauna — suttogó alig hallhatóan — Pauna hagyj itt meghalnom, vak vagyok, nem vagyok többé életre való!«

— Oh nem, nem! Te az enyém vagy,

A diszpolgárság.

Rohonyi Gyula érdemeinek igaz megköszoruzása s az az elismerő palma ág, melyet e kiváló férfiuinak városunk közönsége nyújtott, nagyon, de nagyon fáj az ellenzéknek. S csak izlését mutatja, hogy még most is meg akarja tépázni a babérágot, melyet az ő akaratok ellenére adtak annak, ki arra valóban rászolgált.

Igen fáj nekik az, hogy hat hét múlva miért nem szavazhatnak ők is igennel. Hát ez fájhat nekik, de nem fáj Rohonyi Gyulának. Valóban ettől a kétes értékű megtiszteltetéstől megmentette őt, a jól megválasztott időpont

Közben illetékes forrásból jól értesülve jelenti a Határőr, hogy Rohonyi Gyula el sem fogadja a diszpolgárságot.

»Hát így van az kérem az olyan objektív szemekben, amelyeket a tapasztalás már a politikai kohó és boszorkányüst mélyére is látni megtanított.« Valóban! Ez a szem lát, lát, de semmit meg nem lát vagy a jó forrás (?) (talán a portás vagy a Gögös cimbor?) rosszul informáltak.

Kár tovább fújni magukat! A pünkösdi királyságnak vége. Letört a pártocská csuful, de nagyon csuful 55 : 14 mind-nestől, erről lehetne beszélni, de kár róla. Összehordanak hevet, havat, megdicsérik a főispánt, szidják Szlezákot és nem gondolják, hogy ezek az urak csak mosolyogják őket, hisz oly jól tudják, kik vannak az oroszlábörben. Jön a meleg nyár levelik nemsokára a vastag prémet s akkor előttünk állanak a maguk valóságában.

Közben megy minden a maga útján!

Az államtitkár úr — ha ugyan elég illetékesnek fogja őt tartani a Határőr — tudomást nyert diszpolgárrá való választatásáról s a főispánhoz a következő meglehangú sorokat intézte.

Méltóságos Uram!

Kedves Barátom!

Szives távirati értesítésedért, mellyel Ujvidék városa diszpolgárává történt örvendefes megválasztásomat tudatni kegyeskedtél fogadd — igen tisztelt barátaimmal — a tör-

az én kedvesem és ha úgy akarja az ég, nemsokára férjem is. Csak nyugalom, az Istenért, nyugalom!

Hosszu, kínos hetek multak ama reggel után. Súlyos hetek, amidőn Pauna éjjel-nappal virasztott Tannas ágyán és fáradhatatlanul ápolta a beteget. És végre egy szép napon két vándor utas közelgett az országról a faluba: egy katonaruhás vak, kinek mellén az érdemkereszt ragyogott és egy csodaszép lány, aki boldog mosolyal tekintett a járkelők szemébe és büszkén ismételte: »Ez az én jegyese, az én hősöm, nézzétek az érdemrendet, melyet mellén visel.«

— És azt, melyet arcán hord — tette hozzá Tannas mély sóhajjal.

Soha ennél nagyobb lakzit nem ültek; messze tájról gyülekeztek az emberek, hogy sajnálkozzanak a szép Paunán, ki vak jegyese oldalán ül.

De Pauna mosolyogva mondá: »Bü-zke vagyok, mert az én uram hős volt és én elég erős vagyok, hogy ketőnkért dolgozzam.«

Azt a hegyet pedig, amely ama végzetes éjjelen felgyult, »Piatra Arsá«-nak nevezték, elégett bércnek, mert a zergevadások és pásztorok esküvel bizonyították, hogy a szikla reggel szénné volt égve.

vényhatósági bizottsági tag urakkal együtt hálás köszönetem és viszonzó üdvözetem nyilvánítását.

Ujvidék városa virágzásának előmozdítását és polgárai jól felfogott érdekeinek ápolását annál is inkább mindenkor elsőrendő kötelességemnek fogom tartani, mert a helyes irányú helyi érdekek istápolását országos érdekek tartom.

Kiváló tiszteletem kifejezése mellett maradtam

igaz híved

Rohonyi s. k.

Ugyancsak levelet intézett Öméltósága polgármesterünkhöz is:

Kedves Barátom!

Büszke örömmel és hálás szívvvel vettem a szives távirati értesítést, melyben tudatni méltóztattál, hogy Ujvidék város diszpolgárává választott.

Fogadjatok összesen és egyenkint hálás köszönetem nyilvánítását azzal a biztositással, hogy Ujvidék városa és annak polgársága érdekeit mindig szívesen viselni és minden örömmel előmozdítani törekszem.

Fogadd kiváló tiszteletem nyilvánítását, mellyel maradtam

igaz híved

Rohonyi s. k.

Az O. M. K. E. ujvidéki kerületének működése. Jitkári beszámoló.

Az elmúlt év, melynek munkájáról beszámolunk, a tömörülés, — az erősebb szervezkedés, — mondhatnók az újjászervezés jegyében indult meg. Azon általános forrongás, mely közéletünk minden számításba vehető tényezőit és erőit mozgásra, sőt fokozottabb munkásságra serkentette, — a kereskedők előtt is élesebb színben tüntette fel saját posztiojukat, — a kereskedőket a közélet, a közviszonyok iránti fogékonyságuk és érdeklődésük majdnem abszolút hiányának tudatára ébresztette és egyszersmind az agrár eszmék feltűnő térhódítását ijesztő módon kidomborította. Az Omke akciója az adójavaslatok ellen, — a mely az utolsóelőtti évrnek reánk nézve egyik legdicsőségesebb ténye, a kereskedők egyesülésének, hatható-sabb szervezkedésének szükségességét kellő világításban mutatja meg.

Ilyen tárgyú felhívások a központ részéről képezik bázisát az 1909. év munkájának.

A választási ülések a kereskedelmi életre vonatkozólag aktuális és döntő befolyásu eseményeket tárgyalják, a melyeken mindig kelő súlylyal hangoztattak az anomáliák és sérelmek. A börtörvényre és a bornyilvántartásra vonatkozó sérelmes intézkedések elhárítására felhivatott a központ figyelme, — a közutakról és vámokról szóló törvénytervezetel illetőleg pedig elaboratum terjesztetett fel.

Kerületünk és központ között az elmúlt évben is minden alkalommal a legélelnebb eszmecsere fejlődött ki, a midőn a kereskedői érdekek előmozdítása, — és a sérelmes intézkedések megszüntetése vált szükségessé.

Működésünk legnagyobb részét azon akcióban való részvétel képezte, amely a kereskedőknek a közelgő országgyűlési képviselő választásokra való hathatós befolyása tekintetében országszerte megindult.

A központ részéről tömegesen érkeznek felhívások, a mikénti magatartásra vonatkozólag, — továbbá tudakozódások a kerületben,

— annak egyes járásában bekövetkező választások esélyére, — a pártok arányára, — a jelöltek kilátására és az egyes választókerületek kereskedőinek hangulatára vonatkozólag.

A központ választmányi ülésén azon általános vélemény és óhaj alakult ki, hogy a kereskedők imponzánsan tömörülve lépjenek fel érdekeik megvédésére. Ezen a központi ülésen kerületünk elnöksége is részt vett és kerületünk ennek hatása alatt elhatározta, hogy reserváltágából kilép.

A helyi viszonyok különleges alakulása folytán az O. M. K. E. újvidéki kerületének, az újvidéki Lloydnak és az ipartestületnek választások tárgyában célozott egyesülése és együttes fellépése még eddig létre nem jöhetett, legalább nem olyan mérvben, a mint azt az ügynek óriási jelentősége megkíváná.

Kerületünknek ezen irányu munkálkodását az adatgyűjtés képezte a hozzátartozó választó-kerületekre vonatkozólag, továbbá az egyes kerületeknek a központtal való közvetlen érintkezésének kieszközölése, — valamint a választásokra nézve fontosabb események állandó figyelemmel tartása.

Hangos tetteikben nem gazdag az elmúlt év, — de döntő jelentőségű az O. M. K. E. életében, mert azon mondhatók nemzetünkre sorsfordító elhatározást szülte, hogy a kereskedőség és különösen a városi polgár a helyzetet javítani akaró lelkesedésével és a hazafi szent tüzével, határozott és önálló akaratától duzzadó fellépésével belemarkol a közéletbe.

A külső fellépések előkészítése volt tehát legelső és legfontosabb munkánk, a melynek eredményét a következő év fogja felmutatni. És ezen alkalommal, a midőn az igen tisztelt urak megjelenése valósággal ünnepi jelleggel ad a mai napnak, — nem mulaszthatjuk el, sőt kötelességünknek tartjuk, hogy felhívjuk a kereskedőket arra, a mit a központ egyhangu határozattal kimondott:

A közelgő képviselő választásokban a kereskedő vegyen részt. A kereskedelem érdekeit érintő kérdésben valljon hajthatatlan nézetet, — és legelsősorban kereskedőre, iparosra, ilyenek hiányában pedig azokra adják szavazatukat, a kik meggyőződésük, — a multban tanusított magatartásuk, valamint programjuk alapján biztositást nyújtanak arra nézve, hogy a magyar ipar és kereskedelem érkeit mindenművi támadással szemben hathatósan megvédik és előmozdítják.

Legyen részen, hogy az ország népképviselőiben benne legyenek a kereskedelem és ipar emberei, a kik a közgazdasági kérdésekben kellő szakértelemmel bírnak.

Hangozlatjuk nagynevű vezérünk, — Sándor Pálnak szavait: »Félre kell tenni végre a szokásos kereskedelmi indolentiát. — inkább szenvedjen néhány hétig üzletünk, a mikor az egész jövő megalapozásáról van szó! Jaj annak a kereskedőnek, a mely a mostani viszonyok között, a mikor lehetné, nem száll sikra!«

Vázt adtuk ezzel munkásságunknak és kérjük Önöket, igen t. Uraim, — hogy figyelmeiket, — és érdeklődésüket, valamint buzgalmaikat egyesületünknek a jövőre kiható áldásos munkálkodása érdekében teljes mértékben továbbra is fenntartsák.

Bemutatjuk a mult évi zárszámadást és a jövő évi előirányzatot, valamint a vagyonállapotot is.

Kartársi üdvözléssel

Dr. Handler Zsigmond s. k.
titkár.

Kron Károly s. k.
elnök.

Nemzeti színészet.

Szerdán este Paul Gavault „A kis cukros“ című vígjátéka került színre szellemes Heltai fordításban.

Félig telt ház nézte végig az igazán fehér darabot. Gördülékenyebb, összévágóbb előadást ritkán látunk. Hiába az előadó személyzet fokokkal áll felette az operett-énekes személyzetnek.

Zöldi Vilma a féktelen Benjamine szerepében művésztelenségének legjavát csillogtatta. Értelmes beszéde, remek arcjátéka, tökéletes hanghordozása, nagy művésznővé avajkák.

Méltó partnere volt *Abonyi*. Ez a fiatal művész nem sokáig fog a vidéken szerepelni, oly kvalitásos tehetség. Társulatunkban a sok mondva csinált nagyság elbujhatik mellette. Minden szaván, minden mozdulatán meglátzott a szerepben elmélyedni tudó, igazi művész, komoly törekvése.

Mellette *Pataki* és *Izsi* nyújtottak kifogástalant. *Sándor Erzsé* és *Nagy Sándor* kisebb szerepeikben excelláltak, míg *Lévay* csak itt-ott mutatta meg, hogy tulajdonképpen hogy is kellene végig csinálnia a dolgát.

A darab igazán a legjavát képezi a színiéved repertoírjának. Megérdemelné, hogy telt ház tapsoljon neki.

Csütörtök este a „Botrány“ c. színműt láttuk jól látogatott ház mellett. A darab maga elsőrendű irodalmi alkotás. A bűnbe került, vergődő asszony megrázó tragiédiája oly mély lélektani tudással van megírva, hogy szinte bámulatos. S ezt a gyönyörű, de nehéz szerepet játszotta meg *Zöldi Vilma* úgy, hogy sikerére mindig büszke lehet. Ezt a szerepet így csak nagyképzetségű, tanult elsőrangú művésznő alakíthatja. Az a siker kizárólag őt illeti. Tökéletes volt.

Nagy Sándor nehéz ellenszenves szerepét igaz művészi érzékkel próbálta megoldani, de nem teljes sikerrel. Némi indispozíciót vettünk észre rajta.

A löbbiekéről nincs sok mondani valónk *Abonyi* meg sem közelítette a »Kis cukros«-ban mutatott képességét. *Lévay* a nagy jelenetekben jó volt ugyan, sőt itt-ott igen jó, de általában vontatottan lélek nélkül játszott. A jobb keze a nadrágzsebből fél percre sem került ki. Miért is ad az Isten két kezét. *Deregi* elég ügyesen illeszkedett a játék kereteibe. Feltűntek a gyermekszereplők értelmes, tiszta beszédükkel.

Péntek este az „Erdészleány“, szombaton a „Luxemburg grófját“ ismételték.

Matkovits Béla főispán az 1886 évi XXI. tvc. 25 §. alapján az Újvidék szab. kir. város területén a folyó évben működni hivatott igazoló választmány elnökévé kinevezte dr. Kleisner Gusztáv ügyvédet; tagjaiul pedig dr. Csirics A. Milán, Dietzgen Gábor és dr. Kemény Soma törvénhatósági bizottsági tag urakat.

Pártunk szeretett elnökét dr. Horváth Géza tb. főügyész urat mint részvétel értesülünk súlyos csapás érte. Édes anyja Horváth Mihályné szül. Resch Anna urasszony hosszú szenvedés után Zombolyán életének 58-ik évében elhunyt. Az elhunyt hült tetejét Újvidékre szállították s pénteken reggel temették el a családi sírboltba óriási részvétel mellett. Enyhítse lelkes vezérünk nagy fájdalomát mindnyájunk igaz részvéte.

Az újvidéki görög keleti szerb főgimnázium a mult emlékeinek kegyetlenség megőrzése és ápolása céljából, az intézet alapítói, adományozói és jötevői iránt érzett hálától vezéreltetve 1910. évi június hó 1-én fennállásának százados évfordulóját ünnepli. A jubiláris ünnepek sorrendje: folyó évi május hó 31-én: este 8 és 10 óra között az »Erzsébet« szálló helyiségeiben barátságos ismerkedési összejövetel. Folyó évi június hó 1-én: 1. délelőtt 1/2 10 órakor ünnepélyes »Te Deum« a helybeli gör. keleti szerb székesegyházban. 2. Jubiláris ünnepély az intézet dísztermében. Az ünnepély részletes sorrendje később fog közétételni. 3. Délután 1 órakor díszebéd az »Erzsébet« szálló nagyszobájában. 4. Jubiláris díszebédén résztvenni óhajtok felkértem, hogy ezen szándékukat a főgimnázium igazgatóságánál f. évi május hó 24-ig bejelenteni sziveskedjenek. 5. Ugyanaznap a díszebéd után délután 5 órakor hangversennyel és tornajátékkal egybekötött táncmulatság a helybeli lövöldében. A mulatság részletes sorrendje később fog közétételni. Folyó évi június hó 2-án: Délelőtt 11 órakor ünnepélyes »Requiem« a helybeli görög keleti szerb székesegyházban az intézet elhunyt alapítói, adományozói, jötevői, patronusai, gondnokai, tanárai és tanulói lelki üdvéért.

Zászlósértők. A legközönségesebb kortes eszközök leghitványabbja is előkerült már, de reméljük rövid időre. Bizonyára elfogadott gazemberek az I. negyed több házáról az éj leple alatt letépték a nemzeti lobogót Ugyan mi következik még ezután! Tehet magyar ember ilyent, hogy tolvaj módjára még a trikolor szentséget sem kiméli. Ez már nem loyális mérkőzés. A tett tényleges elkövetői semmi szín alatt nem a saját elhatározásukból cselekedtek, mert a ki már erre is vállalkozik, annak ugyan mindegy hogy egy házon kinek a zászlója leng. Az ellenpárt maga is elítéli ezt az inzultust, de ez nem elég, mert egy bizonyos, hogy nem a mi pártunk belüli tette. Kutassák is ki a hitványokat s adják át a hatóságnak. Ne felejtjük el, hogy a választás után is együtt kell élnünk a város falai között feledve a személyes harc keserűségét, de a nemzeti zászló megsértése nem személyes ügy, ez egy nemzet szögyene. Ki kell derülni ki volt a tettes.

Két államtitkár ünneplése. A Vigadó kioszkban már több mint huszonöt év óta gyűl össze fekete-kávéra egy társaság, amelynek központja annak idején Csemegi Károly, a nagy államférfiu és kodifikátor volt. E társaság két kiváló tagja lett most egyidőben államtitkár, még pedig Rohonyi Gyula és Stetina József. Az új államtitkárok tiszteletére szerdán az asztaltársaság a Royal-szálló földszinti különtermében vacsorát rendezett. Megjelentek ez alkalommal többek között Beck Hugó curiai tanácselnök. Eötvös Károly, Tóth Gerő nyug. curiai bíró, dr. Mándy Lajos miniszteri tanácsos, Edvi-Illés Károly, Saárossy-Kapeller Ferenc miniszteri tanácsos, dr. Reiner Ignác miniszter tanácsos, dr. Gyomai Zsigmond, Baracs Marcel és Ragályi Lajos ügyvédek, Révai Mór igazgató, Borsiczky Imre és dr. Meszlény Arthur törvényszéki bírák. Az első felköszöntőt Rohonyi államtitkárra Edvi Illés Károly mondta, majd Ragályi Lajos ékes szavakban köszöntötte fel Stetina államtitkárt. Dr. Gyomai Zsigmond a Jogállam szerkesztője, Beck Hugó curiai tanácselnök, Révai Mór pedig Eötvös Károlyra üritette poharát. A társaság a késő éjjeli órákig együtt volt.

Teleki Árvéd visszalép a jelöltségtől. Mind erősebben és erősebben tartja magát a hír, hogy Teleki Árvéd tudomást szerzett valahogy az ujvidéki munkapárt hatalmas erejéről s nem akarván pénzét és idejét lehetetlen dologra fecsérelni más kerületben próbál szerencsét. Várjuk a gróf úr elhatározásának megerősítését, bár ismerve a jelölt reális gondolkodását mindenképpen hinnünk kell a hírben, hogy a reménytelen küzdelmet abba hagyja s volt képviselőségének emlékére a választásra szánt összeget a felállítandó Kossuth szoboralap javára adja vagy aranyba véseti diszpolgári érdemeit!

Ujvidék szab. kir. város polgármestere közzé teszi, hogy a báró Wüllerstorff Urban Bernát altengernagy által két szegény beteg tengerészkatona megélezésére egyenként 160 kor. összegben megállapított segélyösszegre vonatkozó pályázati hirdetmény a városi tanács katonaiügyi osztályában a hivatalos árak alatt bárki által betekinthező és hogy a szabályszerűen felszerelt folyamodványok f. évi július hó 1-éig lesznek a triestzi cs. és kir. tengerészkerületi parancsnoksághoz benyújtandók.

Az Ujvidék szab. kir. város területén a folyó évben működni hivatott polgári loavató bizottság tagjaiul az 1873. XX. tvc. alapján a főispán becsülőkül kinevezte: Kasowitz Zsigmond, Dimits János és Schubert Rezső urakat, ugyanezen bizottságba állatorvosnak pedig Friedmann Mór urat.

Faludy Károly szintársulatunk egyik legkiválóbb tagja csütörtökön este nagy közönség jelenlétében felolvasást tartott az aviatikáról általában és részletebben ismertette saját találmányu biplánját, mellyel a budapesti nemzetközi repülő versenyen részt vesz. Kívánjuk, hogy rengeteg költséget és fáradságot igénylő kísérleteit a legfényesebb siker koronázza. Az előadást legközelebb németül tartják meg. Felhívjuk rá a közönség figyelmét.

Népgyűlések. A socialdemokraták máj. 1-én a szokásos formák között — jelző táblák, elmés felkeltések — tüntető felvonulást tartanak.

A szerb radikális párt a kongressusi tagok választása ügyében máj. 1-én 11 órakor a cseni szálláson d. u. 4 órakor a Récesei vígadóban népgyűlést tart.

A Justh párt máj. 5-én csütörtökön d. u. a Réceiben nyilvános népgyűlést tart nemzeti színű programmal.

Sulyos baleset érte Cser Dávid munkást. A Kórház udvarán az akácfa kivágásával lévén elfoglalva vigyázatlansága következtében egy kidülő fatörzs reá zuhant. Súlyos belső sérüléseivel a kórházba szállították.

Választási hírek a környékről. Alsó-kablon a szerb kongresszusi tag választó megbizottak mind az ifjú radikálisok pártjából kerültek ki. A Tomics párt teljesen megsemmisült.

A palánka—tővárosi kerületben Gromonn Dezső v. b. t. t. pártja oly szilárdan áll, hogy vele a küzdelmet senki sem veheti fel. A magyar, német, szerb, tót választók mind zászlója alatt vannak. Megválasztása valószínűleg egyhangú lesz.

Radovánovits György diadalmas, biztos megválasztása oly hatalmas méretekben kezd kibontakozni, hogy az ő győzelméhez hasonló nagyságu kevés helyen lesz. Visontán tekintetes úr az ősi fészekben Visontais lépfel. Itt nincs már mit keresnie.

Titelen. Hadzsi Koszta dr. »nagytehetségű Ujvidéki ügyvéd» programbeszéde, melyet f. hó 24-én volt elmondandó csunyan

befagvott. Beszédét mindössze néhány gyerek hallgatta meg, úgy hogy a szegény jelölt azonnal elinalt a városból.

Egész Bácsországi külömben minden kerületből munkapárti képviselőt küld a parlamentbe. A megye választó közönségének magas értelmi színvonalát mutatja, hogy a népbuítókkal ily hamar leszámolt.

Az O. P. I. E. bácsbodrogmegei köre 1910. május hó 4-ikén (szerdán) délelőtt 10 órakor Titelen, (az áll. polg. fiúiskolában) közgyűlést tart, melyre a t. kartársakat s a tanügyi barátait tisztelettel meghívja. Tárgysorozat: 1. A gyűlés megnyitása. 2. A titkár évi jelentése. 3. A magánvizsgálatok reformja. Előadó: Kardos Ignác, köri elnök. 4. Pénztáros jelentése. 5. A magyar nyelv tanítása nemz. vidéken levő iskolákban. Felolvassa: Avar Gyula, köri titkár. 6. Indítványok. Jegyzet. Akik szállást akarnak, azok forduljanak Józsa Károly urhoz a titeli áll. polg. isk. igazgatójához. Ujvidék, 1910. április 25-én. Kardos Ignác, köri elnök. Avar Gyula, köri titkár.

Hogyan leszünk igazán egészségesek!

»Kinek vére könnyen folyik az ereken, az testileg és lelkileg is egészséges. az boldognak érzi magát, mert az egészség vídimáságot, élet és munkakedvet idéz elő» mondja egy orvosi szakíró, Dr. W. Teschen. Tehát az, kinek vére lassan vagy nehezen kering, az testben és lélekben beteg. A ki például emésztési zavarokban, étvágytalanságban, soványság, vérszegénység, akarteróhiányban, tartós főfájásban, álmatlanságban, czukorbetegségben, vagy fül, orr és nyak katarisban szenved, a kim felelemérzet, izgatottság gyakran vesz erőt, akit hátfájdalmak gyötörnek, ki éjszaka izzad kinek aranyere van, ki közhányos, kinek teste foltos, vagy kiütésekkel, van tele: annak vére alaposan felújítandó és megtisztítandó. Szükséges ez azért, hogy a tisztátalan vérben levő mérges anyagok kiközösítessenek, s a vér képes legyen elegendő mennyiségű savat magába fogadni, új vérszövet képződését elősegíteni s mérges anyagok felgyülemelését meggátolni.

Dr. Schröder orvos fele »Vértápsó» a »Renascin» orvosoktól és felekedőtt vegyészektől mint ezen czéla a legkitűnőbb szer. elismertettet. Nem idéz elő semmiféle kellemetlen mellékhatást, és főleg nem hasmenést és minthogy pirula alakjában hozatik forgalomba, bevétele könnyű és kényelmes, úgy hogy a legelgyengültebb test is elbírija. Jó hatásáról jótállási nyilatkozatunkkal kezeskedünk.

A hálairatok ezrivel tudjuk bebizonyítani, hogy a fogyasztók közül több ember visszanyerte egészségét a »Renascin» használatá által.

Igy például Dutschmann Emil úr a következő lelkes levelet írja:

Seidau, 1908. április 18.

Igen tisztelt Uram!

Nagy örömmel jelenthem Önnek, hogy a »Renascin» használatától megerősödtem és étvágyam is van. Negyven éves vagyok és az első négy héten (februárban) nyolc fontot hiztam Fájt a gyomrom, nem tudtam enni, a hasam meg a hátam fájt, úgy hogy gyakran alig tudtam már elviselni, és a munkámat sem tudtam sokszor napokig elvégezni. Szinte azt mondhatnám, hogy visszaadott az életnek.

Kiváló tisztelettel

Dutschmann Emő
hengergyári munkás.

Fenti köszönőlevelet hitelesíti

Seidau, 1908. apr. 18-án

Seidau község
pecsétje. Frenzel
községi előjáró.

Rosenberger úr már nem hitte, hogy feleségének állapota még javulhatna, Renascin azonban igazán segített rajta.

Bachenöd, 1909. dec. 11.

Dr. Schröder H úrnak!

Az Ön Renascinja a feleségemnek nagyon jót tett. Már két esztendeje, hogy vérvesztésé volt, általános gyöngeségben és étvágytalanságban szenvedett, úgy hogy majdnem mindig ágybanfekvő volt. Különböző szereket használtunk, de minden orvosi segítség hiábavalónak látszott. Ekkor egy ismerősöm beszélt nekem az Ön Renascinjának (vértápsó) csodálatos eredményeiről. É barátom útján két skatulyával rendeltem, de nem nagyon hittem benne, mert eddig minden hiábavaló volt. De hála Istennek, amint feleségem csak egy fél skatulyányit szedett, már javulás mutatkozott és most, hat skatulyával való használat után feleségem teljesen helyreállott,

étvágya van, jól alszik, ami már régen nem esett meg vele, és el tudja végezni teendőit a ház körül.

Ha később újra szükségem lenne reá, megírom.

Ugy feleségem mint a magam nevében fogadja halás köszönetemet.

Kiváló tisztelettel

Rosenberger Lőrinc, gazdász Bachenhöden és Lengmoos (Felsőbajorország) polgármestere.

Ez irás hitelül szolgáljon a község pecsétje

Lengmoos község
pecsétje. Rosenberger polgármester.

Az ilyen elismerőlevelek és itt határozottan hangsúlyozzuk, hogy ezeket sem nem rendeljük, sem meg nem fizeljük, nap-nap után nagy számmal érkeznek hozánk. Az ilyen fényesen beajánlott preparátum nem tenne-e jót Önnek is?

Hogy pedig mindenki meggyőződhessen a felsoroltak valódiságáról, mindenkinek, ki tőlünk kér

egy próbadozot teljesen ingyen és bérmentve megküldünk egy igen érdekes és hasznos könyv kíséretében teljesen ingyen: »Hogyan őrizzük meg egészségünket és fiatalágunkat« orvosi intelmek mindenki részére. Százerek szabadulhatnak meg nehéz bajaiktól, ha ezen tanácsra hallgatnak.

Írja meg röviden egy levelezőlapon címét és mi rögtön meg küldjük önnek a könyvet és próbadozot ingyen és bérmentve. Pontos címünk:

Dr. med. H. Schröder, G. m. b. H., Abt. N. 43.
Berlin 35.

A természet játéka. A prágai klinikán fekvő Blazek nővérek dolga nemcsak a világ összes lapjait, de jóformán az összes nemesebb orvosokat is a legélénkebben foglalkoztatja. Bizonyos hogy ez a prágai eset nemcsak mint banális újság-szenzáció, hanem mint komoly biológiai tünemény is kiváló érdekességű. Abban a nagy angol műben, amely a testi abnormitásokkal H Gould megfigyelései alapján foglalkozik, a Blazeknővérekről azkövetkezőket olvassuk: Blazek Róza és Jozefa 1878. január 20-dikán Skerychow-ban született, ez idő szerint tehát 32 évesek. Altesti csontszerkezetük széles és oly egységes, hogy majdnem egynek vehető, ez okon tehát nemcsak a felső csipőtűj, hanem a hát is össze van növe és szintén egynek vehető. 1891-ben midőn Párizsban mutogatták magukat Baudoin anatonus is körülményesen megvizsgálta és szintén pygopágoknak találta őket. Az ikrek mindenkének megvannak a maga külön testi érzései, csak ott, ahol a hátsó részek a gerine alatt össze vannak növe — éreznek mindketten egy időben Kedélyük és gondolkozó képességük teljesen különálló. Az egyik alhatik, míg a másik ébren van. Étvágyuk szintén nem egyforma, előszeretetük bizonyos ételek és italok iránt más más. Róza például a sört szereti, testvére inkább a borkat ad előnyt Josefa imádja a salátát. — Róza utálja. Éhség és szomjúság külön-külön időben jelentkezik náluk. Róza — a boldog mama — mindig erősebb volt mint a testvére, úgy hogy kisebb korukban egyszerűen maga után cipelte Josefát, aki — összenövésük sajátosságai miatt — hátrafelé kényszerült lépkedni, miközben izmosabb testvére maga után vonzolta. Az ikrek tehát nem egymás mellett, hanem inkább egymás mögött állóknak tekintendők. — Kiválóan érdekes orvosi biológiai tünemény, hogy Róza terhessége idején ikerterhstvéren is jelentkeztek a terhesség másodlagos tünetei; tejelválasztása például épen oly bőséges volt, mint nővéreé. — Állapotuk egyébiránt teljesen kielégítő és az a mindenben normális újszülötté is, aki a kereszttségben tudvalevőleg a Ferenc nevet kapta.

A Halley-üstökös. Tass Antal, az ógyallai csillagvizsgáló írja: A lapoknak a Halley-üstökös láthatóságára vonatkozó közlései tévedésen alapulnak. Természetesen szabad szemmel való látást értek, mivel már közép nagyságu műszerrel is, ha a szabad kilátás nincsen akadályozva, az üstökös látni lehet. A Halley jelenleg egy 4-rendű csillag fényével egyenlő. Tekintettel, hogy az üstökös napkelte előtt csak kevés ideig látható és csak kevésel a horizont fölött, a levegőréteg fényét egy csillagrenddel kisebbíti. Ez könnyen érthető, mert a delelő Napba nem nézhetünk bele, ellenben a nyugvó Nap korongjában gyönyörködhetünk, mert a levegőréteg itt vastagabb, melyen a sugarak áthaladnak. Tegnap hajnalban 3/3-tól 4 óráig tettem ismét megfigyelést aziránt, vajjon szabad szemmel látható-e a Halley. Két nappal korábban Ó-Terkán, mint előre látható volt, szabad szemmel nem lehetett látni. Az üstökös tegnap (április 21.) kevéssel 3 óra előtt kelt; 1/4 után pedig már annyira világos volt, hogy a magammal vitt jegy-

zeteket birtam lámpa nélkül olvasni s a 3-rendű csillagok is már alig látszottak. Ki van tehát zárva annak lehetősége, hogy egy 4-rendű csillagot, mely a horizont fölött a legjobb esetben ötödrendű fényével lehet egyenlő, virradatkor bárki is lásson. Olvasnatti olyan híreket is, hogy az üstökös intenzív fénye átvilágított a felhőkön és szabad szemmel szépen látszott a csövája. Először az üstökösnek jelenleg még nincsen intenzív fénye, másodsor felhőkön keresztül még elsőrendű csillag sem világít át, annál kevésbé világíthat át egy negyedrendű csillag. Hanem igen is átvilágított, a Venus bolygó, mely a párás reggeli levegőben hol sugarasnak látszik, hol megnyúlik és mivel az üstökös igen közel kel a Venushoz s a Venust kevesen ismerik, mint hajnali eszllagot s mivel mindenki üstökösöt akar látni, a ködben uszó Venust nézi mindenki a Halley-féle üstökösnek. Igen valószínű, hogy e hó végén már szabad szemmel fogjuk látni Halleyt.

Ötvenkét éves a férj, tizenkettő a menyecske. Egy ötvenkét éves ember feleségül vett Budapesten egy tizenkét esztendő leánykát. Bizonyára, a furcsa házasságok sorában ez egyike a legfurcsábbaknak és a legritkábbaknak. De nem kevésbé különös a házasságkötésnek az előzményei. Nehány héttel ezelőtt történt, hogy Berthóty József, a Heidekker Sándor-féle sodronygyár művezetője, erkölestelen merényletet követett el Wolf Anna tizenkét éves leánya ellen és emiatt a rendőrség megindította ellene az eljárást. Az esetben a büntető bíróság előtt lett volna folytatása, de erre nem került sor, mert Berthóty úgy oldotta meg a kérdést, hogy jóvátette a hibáját és — feleségül vette a tizenkét éves leányt. A ritkaságzámba menő házasságkötés kedden délben ment végbe a VII. kerületi anyakönyvi hivatalban, ahol megjelent a vőlegény: Berthóty József ötvenkét esztendő dunaföldvári születésű gyári művezető, Wolf Annuska, a gyermek-menyasszony, az anyja, Wolf Mária és a két tanu: dr. Róth Pál ügyvéd, a vőlegény és Wolf Henrik, az anya öccse a menyasszony részéről. Amíg azonban idáig jutottak, sok mindenféle különös diszpenzációra volt szükség. Így be kellett már jó előre mutatni egy orvosi bizonyítványt, hogy a tizenkét éves Wolf Annuska korához képest eléggé fejlett. Be kellett mutatni még az igazságügyminiszter engedelmét is, amelylyel fölmentí Wolf Annuskát a fejelettkorúság alól, amelyet a törvény a házasságkötés egyik feltételül szab. A polgári esküvő megtörtént. Peskó László anyakövezető adta össze a különös párt. Az esküvő után nyomban következett a válás, mert az érdekelték úgy egyeztek meg, hogy a gyerekasszonyt négy esztendőre kolostorba küldik. Az anyja vitte is haza a Várna-utca 11. száma alatt levő lakására a leányát, a férjnek pedig egyelőre várnia kell a mézesetekre.

Akit kakasnak néztek. Jóízű eseten mulat mostanság az elszázi határvidékek lakossága. Egy őrnagy régi kuriájának udvaráról egy széles veteményes kert nyílik és onnan megy egy ajtócskán át virágültvények közé lehet jutni. Valahányszor az őrnagy kiül az ámbitusra pipázni, soha sem feledkezik meg arról, hogy odaszólítsa magához a legényét és jól a lélkére kösse, hogy legyen rajt a szeme a tyukokon és még inkább a kakasokon, nehogy valami kárt tegyenek a veteményekben és a virágültvényekben. Egy napon az őrnagy feleségéhez a szomszédos francia városkából látogatóba jött egy barátnője, aki persze a legújabb divatu tavaszi öltözékben pompázott a fején hosszú, tarka-barka kakastollakkal bőségesen diszített terjedelmes diszített terjedelmes kalappal, amelyet francia hölgyek módjára nem vett le az egész délutáni látogatás folyamán. A háziasszony megmutatta barátnőjének a kertjét és amikor a két hölgy javában szemlélgette a szebbnél szebb nyíló virágokat, az őrnagy-nét behívták egy pillanatra a házba. Amint a magára maradt barátnő a virágültvények között elvonuló keskeny síkátorokon bolyongott, egy helyütt leguggolt, hogy kedvére megnézhesse egy árvácskával beültetett részt. Abban a minutába benyit a kis ajtón az őrnagy legénye, megáll a kert szélén, összeveri a két kezét és szelid haraggal ezt kezdő kiáltozni:

— Hess, te, ne!... cudar ...

A francia asszony ijedten emelkedik fel, gyorsan és idegesen kisimítja a ruhája ráncait és kérdő, csodálkozó tekintetét vet a közeledő legényre, aki egy ideig kínos zavarában a kalapja szélét gyűrögeti majd adakozva így szól:

— Bocsásson meg!... Nem tudtam... Iga. zán nem tudtam... Azt hittem, hogy a... kakas...

Az illető hölgy akkor mentem el is határozta-hogy többé soha, de soha nem visel Chantecler-kalapot.

Nyilt-tér.*

A betűvető első íráspróbája — avagy miért volt eső Ujvidéken.

»Mondja az írás: motto: megszólalt Balaán szamara: . . . . . — Gógös Árpád«.

Idézet a Határőr legutolsó számának nyiltteréből.

S hogy így megszólalt Ujvidéket termékeny eső öntözé! Szárazság esetén újból megszólaltatjuk. Jó a háznál az ilyen sz. pardon meteorologus. E tulajdonságáért oly népszerű ő kelme az I. negyed gazdaközönségénél! Nála rendelik meg az esőt.

Az U. H.-nak még ezen rovata sem áll ugyan nyitva a Gógös nivóju támadások méltó megtorlására, de kivételes engedéllyel e kis tacsó értelmetlen zagyalékához kell egy-két megjegyzést fűzőm.

Ez a kis k—fa lovag alig hogy felcseperedett. a tacsó sorból s komoly ember számba akar kerülni, az urakhoz való dörgölődéstől fejébe szállott valami s belém kapott a kis berzenkedő fiú!

Csakhogy hé! Csiba te! Nem vagyunk ám a Rókuson! sem odahaza a testőrök között! A nyíl-vánosság előtt ilyen szájjal nem illik nyilatkozni.

»Minden kakas csak a maga szemétdombján úr!«

Várjon míg besorozzák Chantecler kakasnak! akkor lehet máshol is hangicsálni.

Előbb törölje meg — kis független! — az orral-aját s aztán nyilatkozzék vagy bizza másra, aki jobban érti.

Csiriz kell az ilyen legény szájjára! hogy tanuljon meg hallgatni! De mit is válaszolok, még újra nagyzási hóbortba esik, látva nevét nyomdafestékekkel — úgy kell az ilyen emberrel tenni, mint a részeg kocsisal, kikerülni.

Hanem támadását megérdemeltem! Jobban meg kellett volna nézmem, kivel állok szóba! Így jár, aki korpa közé keveredik, ...

De most elég legyen! Többet ne írjon, nehogy ősei siri nyugalmát szokatlan tetteivel (mit gondol? ön irt!!) megzavarja!

S hogy jövőjére is gondolok egy közmondásra figyelmeztetem:

Sutor ne ultra crepidam! (s hogy megértse: magyarul, a suszter maradjon a kaptafánál).

K. M.

*) E rovatban közlöttekért a felelősséget a beküldő vállalja.

Csödtömegeladási hirdmény.

Alulírott csödtömegmondnok közhirre teszi, hogy a vb. Weinfeld M. és fia cég csödtömegéhez tartozó és az ujvidéki csödtömegben 1-222, továbbá 664-1186, és 1597-2102 tételszámok alatt összeírt, a vb. cégnek Ujvidéken II. Rákóczy Ferenc-utca 3. sz. a. főüzletében elhelyezett különböző ruha-árak, szövetek, szabókellékek, szőrmeárak és bolti berendezés, melyeknek leltár szerinti beszerzési ára 40664 K 15 f és becsértéke 40431 K 28 f a csödtömegválasztmányi határozata értelmében egy tömegben szabad kézből zárt ajánlati verseny útján eladának.

Ajánlattevők tartóznak 4043 K 12 fillérrel, vagyis a becsérték 10%-ával mint bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat legkésőbb 1910. május 7. napjának déli 12 órájáig tömegmondnoknál (Petőfi-utca 1.) beadni. A később érkező vagy a fenti bánatpénzzel el nem látott ajánlatokat a választmány figyelembe venni nem fogja.

A beérkezett ajánlatok fölötti döntés 1910. május 7-én d. u. 5 órakor Dr. Kubinyi Károly ügyvéd úr választmányi elnök irodájában fog megtörténni.

Ajánlattevőt ajánlata a választmány döntéséig föltétlenül kötelezi.

A választmány nem vállal felelősséget sem az áruk minősége, sem mennyiségeért és nincs kötve a tett ajánlatok egyikéhez sem, sőt nyomban megtartandó szóbeli árverést is rendelhet el.

Ajánlattevők a leltár eredetijét a tömegmondnoknál, a leltározott árukat pedig tömegmondnok közbenjöttével a megjelölt főüzletben megtekinthetik.

Azon ajánlattevő, kinek ajánlata elfogadatik, köteles a vételárat tömegmondnok kezéhez ajánlata elfogadásától számított 24 óra alatt kifizetni, a vételi III. foku illetéket tömegmondnoknak átadni, az árukat átvenni, és azok átvételéről tömegmondnoknak elismervényt adni.

Ha a vevő a kikötött időben a vételárat és a III. foku illetéket ki nem fizetné, bánatpénze a csödtömeg javára elvész, és az áruk az ő veszélyére és költségére újabb eladás alá kerülnek.

Kelt Ujvidék, 1910. április hó 28-án.

Dr. Freud Ede ügyvéd,

mint vb. Weinfeld M. és fia cég csödtömegmondnoka.

Kobrak-cipő árúház ujdonságai

a tavasz és nyári idénynek megfelelően, urak, hölgyek és gyerekek részére megérkeztek. Egyben megjegyezzük, hogy

„Kobrak-cipők“ friss állapotban csakis

Weisz Vilmos, Kobrak-cipők árúházában

kaphatók s b. figyelmébe ajánljuk a n. é. közönségnek, hogy magukat idegen reklám által tévutra ne vezesse.

Tisztelettel

Weisz Vilmos (Wagner-palota).

Wagner Testvérek Ujvidék.

Fűszer-, kávé és csemege-kereskedés.

Páratlan gazdag és dús választéku

GSEMEGE OSZTÁLY.

Gazdasági cikkek nagy raktára.

Egy urasági lakás

mely áll három utcai szoba, három udvari szoba, előszoba, konyha és egyéb mellék-helyiségekből gázvilágítással etc. **azonnal** kiadó.

Bővebbet **Kassovitz Zsigmond** szállító irodájában, Kossuth Lajos utca 37.

Ivkovics György

nagy

könyvnyomdája és könyvkötészete
UJVIDÉKEN

Duna-utca saját házában ellátva légszeszmotor által hajtott 9 géppel, legújabb divatos és **szecessziós** betűkkel, különféle díszítményekkel és cikornyákkal szerelve, a legújabb gépezetekkelés szekrényekkel; mindenféle könyvkötészeti munkák gyorsan és a megrendelők nagyobb megelégedésére készíttetnek, még olcsóbb áron mint bárhol.

Nagyszámú megrendelések kéretnek.

HOVÁ MEGY?

Duna-utca 11.

Weizer uriszabóhoz,

mert csak ott lehet kapni szép és olcsó ruhákat mérték után. — Raktáron nagy választék mindennemű honi és külföldi szövetekben.

Első rangú szabász. — Divatos, gyors kivitel.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel hozom tudomására nagybecsű vevőimnek, hogy üzletem a Wagner-féle palotából, a Kossuth Lajos-utca (Fő-utca) 23. sz. házába helyeztetett át. (Ezelőtt Stengel Fülöp esztergályos helyisége).

Órás, látszerés és ékszerész-üzletemben versenyen kívüli olcsó árak mellett kapható minden e szakmába vágó arany-, ezüst- és ékszer-árú.

Garantált megbízható áruk a legizlésebb kivitelben.

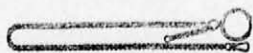
Értékes régiségeket állandóan veszek.

A vásárló közönség további támogatását kéri tisztelettel

Krausz Samu órás, ékszerész,
= látszerész =

UJVIDÉK, Kossuth Lajos-utca 23.

(volt Stengel-féle üzlet).

Értesítés.

Van szerencsém a sörkedvelő közönséget értesíteni, hogy **állandóan** saját készítményű

BAJOR SÖRÖM

sörfőzdem sörcsarnokában Kossuth Lajos-utca 7. szám alatt poharankint 16 fillér ár mellett kerül kimérés alá.

Ugyanezen sör hordókban és üvegekben is kapható.

 10 üveg megrendelésénél házhoz szállítva.

Tisztelettel

WINKLE ISTVÁN,

Első ujvidéki gőzsörfőzde.

Sztefanovits L. Fia, Ujvidék

Telefon szám 78.

Kossuth Lajos-utca 27.

Alapított 1866.

Elsőrendű kékkő. — Dupuy-féle buza magesávája.

———— LEGOLCSÓBB KÁVÉRAKTÁR. ————

Minden fajtájú ásványvizek nagy raktára, mindig friss töltésben.

Californiai gyümölcs. Friss szardínia és keleti tengeri hering.

Konservált főzelék dobozokban. — Görög gyógyborok.

Naponta friss teavaj a főhercegi tejgazdaságból. Bajor sör palackokban. Asztali csemege borok és pezsgő, legfinomabb liquerök.

Prágai sonka. Legfinomabb sajtfélék. Befőttes gyümölcsök.

Minden friss állapotban és a legolcsóbban.

BUTORHÁZ

MENRÁTH L. ÉS FIA

UJVIDÉK, Kossuth Lajos-utca 46—48.

Szőnyegek, függönyök, terítők és minden lakáshoz tartozó tárgyak nagy választékban.

Ujvidék épült **MODERN BUTORÁRUHÁZÁBAN** mindennemű butorból a legnagyobb választék.

Kész berendezett szobabutoroknak állandó kiállítása.

Mennyasszonyi kelengyék minden árbán.

Alapított 1843-ban.

Telefon szám: 87.